

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egy évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

10 kr. — kr.
5 " — " 50 "
1 " — " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetésdíj:

Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetésekre a kiadó szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 50 kr.

Az „affaire“.

Jul. 13.

Evvel az agyoncsépell, már-már megunt témával folyton és folyton kell foglalkoznunk.

Ez az affaire nem az igazság harcza csupán, mint azt a Dreyfus-pártiak vélik; nem is egy nemzet megtorló igazságszolgáltatása, mint a francia zsidógyűlölő „nácionálisták“ hirdetik; még csak nem is „bagatell“, mint a közönyösök nem csekély tábora szokta unalmasan megjegyezni. Nem a Dreyfuss személye körül folyik ez a végnélküli harc. Ugyan ki fogja elhinni, hogy a mi korunkban a pusztá igazság eszméje milliókat lelkesít? ... Ki fogja elhinni, hogy a nemzeti becsület és az igazi hazaszeretet mindenképen egy ember meggyilkolására törekszik? ... S ki fogja végül elhinni, hogy egy ok és semmi tartalom nélküli szélmalom-harc képes milliókat lázba hozni? ...

A Dreyfus-ügy felséges küzdelem. Nem a Dreyfuss személye, nem is a küzdelemben dobott nagy hangzású, de üres jelszavak teszik azzá, hanem a harcnak tulajdonképeni csirája, melyből véleltenül épen a Dreyfuss-affaire sarjadzott ki.

Franciaország még mindig a gloire nemzete. Még mindig az a csodásan

nagy, csodásan hatalmas nemzet, mely egyformán nagy hibáiban, erényeiben.

Vádolhatják s meg is vádolják ezer hazug váddal, bepiszkolhatják ezer rágalommal, de az az állítás, mely az affairéből sülyedésre, rothadásra vezetett: a legüresebb, leghitványabb ráfogás.

Franciaországban a tisztulás nagy processusa folyik.

A Dreyfus ügyet megragadták a köztársaság rég óta fondorkodó ellenségei, de ugyancsak a Dreyfus ügy adott alkalmat az önzetlen, francia hazafiaknak, hogy végre is leszámoljanak a korona-becsémpésző törekvésekkel.

Franciaország emberfeletti, nagyszerű küzdelmekkel szerezte meg azt a jogot, hogy minden európai formáknál tisztább formák s összes avult eszméknél nemesebb eszmék szerint éljen.

Ezek a jogok erősek, mert emberiek: megdönthetetlenek, mert igazak! ... Nem „Isten kegyelméből“, de Isten segítségével és saját erejéből szerezte azokat a jogokat, melyeket tőle elragadni készülnek a klerikalizmussal szövethetett royalisták, a történelmi kicufolni akaró sötétség és reakció.

Az egész művelt világ izgalommal nézi a harcot s lelkéből óhajtja az igazak győzelmét. Talán ez az óhaj nem olyan nemes, mintha csak Dreyfus meg-

szabadulása volna a tárgya, de még mindig felemelő és becsületes.

Óhajtjuk az igazak győzelmét, mert a veszteség mindnyájunké lenne. Ha az emberi jogok hazájában is győzne a reakció, egy új középkor vár az emberiségre!

Bizunk a történelem csalhatatlanságában, az eszmegyőzelmében. Dreyfus megszabadul s az ő megszabadulása letipró veresége lesz a reakciónak! ..

Ez az affaire jelentősége.

Felséges, korszakot jelentő küzdelem s ebben a küzdelemben Dreyfus személye csak másodrangú. Ha pedig az igazság fog győzni, a győzelem értéke felér az ördögzigeti gyötrelmes évekkel már csak azért is, mert ez a győzelem egy névhez fog fűződni és ez a név: a Dreyfus Alfréd neve!

Ady Endre.

Országgyűlés.

I. A képviselőház ülése.

Miként a deakfiúk az utolsó órára, a mikor kiadják a vakációt, megjelennek s hatalmát késlekedik a tanár ur a kijelentéssel és a jó vakáció kívánással — a nebulók türelmetlenül várják olyan forma volt a tegnapi — Jul. 11. — Ház képe.

A tisztelt honatyák felgyűltek, tulajdonképen hogy meghallgassák a legkegyelmesebb királyi leiratot, az üléseknek hosszú, harmadfél hónapi elnapolásáról s azután kölcsönös

Mihalkovics Géza.

1844—1899.

— A Debreczen tárczája. —

A magyar tudománynak mély gyász van. Egyetemünk egyik kitűnősége, az egyetem ezidei rektora, a bonctan és fejlődéstan tanára, Mihalkovics Géza hosszas szenvedés után meghalt.

Azok közé tartozott, kik tiszta tudományos működésük által nemcsak idehaza vittek ki pozíciót, hanem a magyar tudománynak külföldön is sok elismerést és dicsőséget szereztek.

Ő volt az, aki a bonctan régi egyszerű irányával szakított és azt oly magas tudományos szempontból miveltte, amint az ma külföldön is mindenütt ápolatik. A görcső- és fejlődéstan voltak tudományának hatalmas segéd eszközei, melyekkel ő olyan mesterileg bánt. Ezen hatalmas tudása számtalan szak-közleményein kívül munkáiban és tankönyveiben jutott érvényre és sajnálatos, hogy azok egyrésze ma befejezetlen maradt. Csak néhány hónap választotta el attól, hogy tanárságának 25. évfordulóját töltse be és mi sem mutatja jobban azon általános elismerést, a melyben részesült, mint az, hogy a mozgalom élére a külföld legkiválóbb tudósai állottak. Mihalkovics meghonosította nálunk az ő szakmájában a Nyugat tudományos életét s ez életbe nemzeti jeleget vetett. Önzetlen tudományos munkálkodás jellemezte egész életét. Életrajzi adatai a következők:

Mihalkovics Géza anatómus egyetemi tanár, sz. Bp. 1844. jan. 31-én. Középiskoláit és orvosi tanulmányait ugyanott végezte, oklevelet 1869. nyerte el. — Orvostanulmányait több egyetemen pályadíjat nyert. — 1869-ben bonctan tanárságát vette át ezen állásban 3 évig működött; 1872. a sebészetre tért át és műtőnövendéki állást kapott Kovács tanár klinikáján, de csak fél-évig maradt ott, mert 1872-ben az orvostudományi kortól Schordann fele utazási ösztöndíjat kapott az anatómiában való kiképzésre a külföldön; félét Bécében töltött, feléig Lipcsében dolgozott, tanulva a szövettant Ludvig élettani intézetében; 1873 nyarán a strassburgi egyetemre ment fejlődéstan dolgozatok végzésére, ott néhány hónapi tartózkodás után Waldeyer tanár meglegedését annyira kinyerte, hogy az őt az első tanársági állással megkínálta, a melyen két és fél évig maradt, egyszersmind magántanárként habilitált és előadásokat tartott a csonttuból, érzékszervekről, és központi idegrendszeréről. A budapesti egyetem fölterjesztése folytán ezernyolczszázhetvenötben ide a fejlődéstan nyilvános rendkívüli tanárává nevezetett ki s intézetet kapott az Üllői-úti orvoskari telepen, 1878 nyilvános rendes tanárrá léptették elő — a tájbonctanból és fejlődéstanból és a gyakorlati anatómia szigorlatvizsgáló tanárává neveztek ki. 1881 pedig a leiró bonctan tanára lett; Lenhossek Józsefnék halála után (1888) az első bonctan tanári intézet vezetését vette át. Tanársága

idején külföldön több utazást tett. 1882. nyarat Heidelbergban töltötte Gegenbauer intézetében összehasonlító bonctan tanulmányok végzésével, azután beutazta Svájcot, Szávoyát és Felső-Olaszországot. 1894. mint az egyetem kiküldötte résztvett a hallei egyetem 200 éves jubileumán, azután meglátogatta Hollandia és Belgium bonctan intézeteit; 1895. pedig Svájcban Párisban és Londonban volt ugyanily célból. Az agyvelőfejlődésről írt munkáját a Magyar Tudományos Akadémia 1882. a nagy díjjal jutalmazta. 1883. az orvosegyletől Általános bonctan tanára lett a Balassa-féle jutalomdíjat nyerte; 1893. pedig az Agyvelő morfológiája című munkájáért a Mézáros-féle jutalomdíjat kapta. — A Magyar Tudományos Akadémia 1879-ben levelező, 1886-ban rendes tagja sorába választotta, azonkívül rendes tagja egyéb honi tudományos társulatoknak. 1887-ben az orvostudományi kar prodékánna választotta, 1893—1895-ig pedig dékán volt. Irodalmi tevékenysége az anatómiának, szövettannak és fejlődéstanak több szakát karolta fel.

A halál híre mindenfelé óriási részvétet keltett és a tudományegyetem összes épületeire és a magyar Tudományos Akadémiára kitérték a gyászlobogót. A végtisztességről az egyetemi tanács gondoskodik. Ma reggel állították föl a díszes ravatalt a tudományegyetem orvó karának nagytermében. A megrövidült gyászszertől az egyetemi tanács külön gyászjelentést adott ki. A temetés pénteken délután lesz.

jókívánatok közt haza utazzanak, vagy bár-hova szétoszoljanak, mindenkifelett a törvény hozói izzasztó munkát kipihenjék, mert valóba ha nem verejték-facsaró munka az amit elkövettek, hogy mint a Buddhista imádkozógép leforgassák a kész törvényjavaslatok felett a stereotyp megszavazást, — okvetlen léleknyomasztó köiletségteljesítés s ha meg nem érdemelték is de ki érdemelték a nirvánát, ahol az elkövetett szavazások emlékét a semmisségbe lökjük.

Mielőtt ide jutottak volna még minden féle jelentéseken, mindenkifelett egy interpelláció meghallgatásának a kéleletető kellemelenségen is át kellett esniök.

Perczel Dezső elnök megnyitotta az ülést, s első bejelentése Horváth Lajos gróf halála volt. Azután bemutatta Maras László és Goldi János levelét a melyben mondának képviselői megbízatásokról.

Bemutatta a főrendihazi elnök átiratát, hogy a Főrendiház több törvény javaslatot, — a melyek hozzá felterjesztve voltak — elfogadott.

Elnök: kijelentette, hogy ezek a törvényjavaslatok immár kir. szentesítés céljából a felségének terjesztetnek fel.

Bemutatta a min. elnök átiratát, a melylyel megküldi az 1898-iki számadás év pótvégnyedében előfordult tulkiadásokra vonatkozó pótljelentést. Eözetes tárgyalás végett a zár számadási-bizottságnak adatik ki.

Bemutatta elnök Budapest székes főváros közönségének fölriratát, amelyben a kereskedelmi miniszter sérelmes rendelete miatt folyamodik a képviselőházhoz a lipót-mezei vasút dolgában.

Most következett Pichler Győző interpellációja a belügyminiszterhez. Elmondotta, hogy Mocsán 1898. évi november 15-én betörték a községébe s egy vasládából 2157 forintot loptak el. A gesztési járás főszolgabírája a nyomozással Szabó Kálmán szolgabíró bízta meg, míg Molnár Gedeon főszámvevőne az volt a föladata, hogy a kárt pontosan állapítsa meg. Majdnem husznapi vallatás után a rabokat átkísérte te a királyi ügyész-éhez, s ezzel a jelentéssel, hogy valamennyien töredelmes vallomást tettek. A törvényszéknél megindult a rendes vizsgálat s ennek során Tóth Jenő beismerte, hogy a lopást egyes egyedül ő követte el. A többi terhek ellenben visszavontak a való-

másukat s ezt azzal okolták meg, hogy a beismerést a szolgabíró és a csendőrök kintással csikarták ki belőlük.

Kovács István elmondotta, hogy a csendőrök guzsba kötötték, Molnár Gedeon pedig a meztelen testét egy pálczával addig ütötte, míg a pálcza szálakra nem foszlott. A számvevő ezután egy somfabottal folytatta az ütlegelest, Szabó Kálmán pedig ráteposott s bottal annyira verte a kezét, hogy fájdalmában a nadrággját rágtta. Mikor meg erre sem vajlott, Czunyi János községi bíró oldalba rugta. Ez a kintás este hat óratól hajnali öt óraig tartott. Másnap Molnár Gedeon égő spirituszt tartott a talpa alá s azt végre a lábára öntötte. A kintástól elgyötörve, azt vallotta, hogy ő a tolvaj s hogy a pénzt a tó partján elrejtette. Szabó és Molnár keresték is ott a pénzt, de természetesen nem találtak semmit. Dühökben újra hozzáfogtak a kintáshoz s Kovács István hátra köttötte kezét s elfogva a fogasra fölkasztották úgy, hogy a boldogtalan ember elajult. A kintás alatt négy napig se inni, se enni nem adtak neki s befejezésül Molnár Gedeon a bicskáját azurta a körme alá. Kovács Istvánét őt napig éhezették, s a szolgabíró s a számvevő ütötte-verte, Göbel Lajos pedig a fülét úgy megcsavarta, hogy a vér kiserkent rajta, Fervenszky Józsefet guzsba kötötték, a Lánczsal, a számvevő pedig bottal verte, hol a hátát, hol a meztelen talpát. Mikor erre sem vallott, Molnár Gedeon a körme alá szurta; negyednap pedig kivitték a jegyző szőlőjébe s ott egy körtefához egy napra es egy éjjelre kikötötték. Vranka Lászlót, Vurcz Bétát és Vranka Jánost hasonló kintással vallatták. Ütötték-verték a meztelen testüket, éhezették őket spiritusszal égették a tapukat. A törvényszék mindezeknél fogva Szabó Kálmánt, Molnár Gedeont, Göbel Jánost, Czunyi Józsefet és a két csendőrt személyes szabadság bűntete, illetőleg súlyos testi sérülésért vád alá helyezte. De ezzel nincs eintézve az ügy.

A külföld sajtója úgy foglalkozik a dologgal, mint a mely mindennapos Magyarország közigazgatásában Magyarország közigazgatásának beületéről van szó. Mert az a megdöbbentő, hogy azok a tisztviselők, a kik ebben a dologban bűnösök s pártlan

vandalizmusuk embertelenségével kintóznak az ártatlanokat, öt hónapon át maradhattak hivatalukban. Ez Sarközy főispán lelkét terbeli és az ő mulasztása, hogy a köteles ellenőrzés itt, tudj' Isten mi okból, megszakadt. Interpellációja a következő:

Van-e tudomása a belügyminiszter urnak a vérlázító kintásokról, melyeket vadállati kegyetlenséggel elkövettek Szabó Kálmán nagy-igmándi szolgabíró és tarsai, névszerint Göbel Lajos községi jegyző, Czunyi József községi bíró, Schreier József csendőr őrsvezető és Valkó József csendőr?

Szándékozik-e a belügyminiszter ur, ha van udomása mindezekről, intézkedni, hogy az illető közigazgatási tisztviselők ellen oly pédas szigorusagu megtorlás fogatosítottassék, mely az európaszerte a magyar közigazgatásra nehezedő súlyos előítélet elozlatására is alkalmas?

Mi véleménye van Sarközy Aurél főispánról, a ki a megyei közigazgatás ellenőrzésében a kormányt képviseli, mikor az ő felügyelete alatt ily embertelenségek egyáltalában lehetségesek?

Szell Kálmán kormányelnök: A kérdés szokatlan drasztikus voltánál fogva, azonnal érdemleges választ kíván adni. (Helyeslés.) Tegnap óta tudomása van a dologról; mihelyt a vandalizmushoz hasonló kintásról tudomást szerzett, azonnal rendelkezett, hogy értesítést kapjon. Ez még nem érkezett meg. Ha igaz az eset: az nemcsak emberi érzést és törvényt sért, hanem a legmegbotránkoztatóbb vandalizmus, a mely szigorú megtorlást, pédas büntetést kíván minden fokozatában azoknak, a kik e bűnökben akár mint cselekvők, akár mint mulasztók részesek. A bűnhöz hasonló megtorlást nem alkalmazhat, de a törvényengedte legszigorubb megtorlást fogja alkalmazni. (Tetszes.)

A választ az interpelláló és a Haz is tudomásul vette.

Jött végre a várva-várt dolog! Szell Kálmán kormányelnök bemutatja a király kéziratát, a melyben az országgyűlést elnapolja. Kéri a kézirat fölolvását és a főrendiházhoz való átküldését.

Molnár Antal jegyző olvasza a királyi kéziratot:

Mi, Első Ferencz József, Isten kegyelméből Auszriai császár, Csehország Királya stb. és Magyarország Apostoli Királya. Hü

Wlassics Gyula dr. vallás és közoktatásiügyi miniszter Mihákovics Géza dr. elhunyt alkalmából a következő leiratot küldte a Tudomány-Egyetem tanácsának.

Mély megilletődéssel és őszinte fájdalommal értesülve dr. Mihákovics Gézanak, a budapesti Tudomány Egyetem rectorának és nyilvános tanárának elhunytáról, szetek a Tanács előtt igaz részvétemnek kifejezést adni e nagy veszteség fölött, mely az egyetemet, az orvosi tanártestület egyik legkiválóbb tagjának elbunyitával érte.

Enyhítse az egyetemnek mély fájdalmát az a felemelő tudat, hogy elhunyt jeleséinek nevét és emlékezetét az egyetem falain és az ország határain messze túl a tudomány mezején elismerés és halás kegyelet veszi körül.

Budapest, 1899. jul. 13.

Wlassics s. k.

Don Juan vénül.

— A „Debreczeni” tárczája. —
Irtá: **Pakots József.**

Ahogy elkeskenyült az ösvény, szorosan egymás mellé került az asszony s a férfi. Az utóbbi hátra akart lépni, de az asszony megfogta a karját.

— Minek? Nincs itt se ki.

A férfi elbizakodottan mosolygott. Közel érezte a döntő pillanatot és az izmain kejes izgalom futott végig. Kinyújtzkodott, kiegyenesedett s a tekintete mámorosan kapcsolódott bele az asszony ringó természetébe.

Hetek óta hajszolta már ezt a szépséges asszonyt. Mint a megsebesített vaddal a kopó, úgy játszott, hajkurászott vele. Tudta, hogy utólrérheti, a mikor akarja. De halasztgatta, hisz ez a guerilla-harcz jobban izgatta az ő kopott idegeit a nehéz útközlet hevénél is.

Ma azonban a ferfit is meglepte az az erőszakos, fékezhetetlen láz, mely mindent követel. Talán az erdő, melyben bolyongtak, hatott úgy a kedélyére nehez, illatos levegőjével, tovasuhanó áráival. A komoly fak mintha csupa izzó szerelmet lehelték volna, az utzáli bokron szerelmesen csipegett a madár.

— Halja? Csókoloznak valahol...
mondta az asszony és piltátra lehunyt a szemét.

A sűrűben egy harkály nagy igyekezettel verdeste csórével a fak kergét.

A férfi újból mosolygott és gyöngéden átkarolta az asszonyt.

— Maga gyermek, Klára!

— Hát legyen egyszer maga is az!

— Nem bánom. De akkor jöjjön, jät-zunk.

— Igen. Én majd csinálak lánczot pity-pangból. Jó lesz?

— Pompás lesz, nagyon jó lesz, édes!

— sugta lázasan a férfi. — Keressünk pity-pangot!

Az asszony bájos mozdulattal fölfogta a szoknyáját és leült a fűre. A férfi gyönyörködve nézte a nő mozdulatainak kedves harmóniáját, a frissességét, amely kisugárzott a test ringásából.

Ugy érezte, hogy valami végtelen harmóniába oivad előtte minden, az erdő szerelmes lelegzése, az asszony puha mozdulatai, az illatos szél vergődése s a szívében megindult hullámozás. Nagy buzgalommal hordta a pity-pangot, az asszony fogta a lánczot. Később odaült az asszony mellé és nézte a kezét. Kicsi, puha, meleg kezek voltak, a parányi rózsaszín körnök alól majd kifakadt a hülámozó vér. Mikor megvult a láncz, fogta az asszony es ráfonta mindkettőjük kezére. Aztán kaczagott

— Látja, egymáshoz vagyunk lánczolva. A férfi komolyan moudá:

— Igen.

Nem kaczagott az asszonynyal, sőt nagyon is komoly volt.

Sajnálta ezt a csillogó lelkű, édes asszonyt. A kijózanodástól feltette. Szinte látta, hogy összezuzódik a verőfényes leike; a szívérványszínű szárnyak, melyek most sejtelmes világok felé ragadjak, de meg fognak törni.

Az asszony hamiskásan hajította féloldal a fejét, a duzzadt, piros ajka nedvesen csillogott, mint a hamvas, harmatos eper.

A ferfi lobogó vérrel gondolt arra, hogy ha most megcsókolná ezeket a nedves ajkakat, mennyire kiperzselő a láng egyszerre azokat.

De hát utóvégre is mi köze neki hozzá? Itt a virág, le kell szakítani, úgy diktálja ezt a férfi virtus.

Feléje hajolt a bűvös teremtésnek, aki hosszan, szinte fájdalmas gyönyörűséggel lélekzett fel. Aztán lehunyt a szemét. A

Magyarországnak és Társországi Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeknek a Képviselőinek, kik az Általuk 1896. november hó 23-ára Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt Híveink! Magyar miniszteriumunk előterjesztésére a jelen országgyűlés üléseit f. hó tizenkettedik napjától folyó évi november hó huszonnyolczadik napjáig ezenel elcapoltnak nyilvánítjuk. Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Ischlben, ezernyolczszáznyolcvankilencedik évi július hó tizedikén. Ferencz József s. k., Széll Kálmán s. k.

Meghitelesítik a jegyzőkönyvet s az elnök bejárja az ülést.

II. A főrendiház ülése.

A képviselőházból átküldötték a királyi kéziratát a főrendiházba és átmentek a miniszterek is, hogy jelen legyenek fölolvásánál. Főrendek alig gyűltek össze. Nem voltak talán huszan-huszonötön együtt. Tizenegy óra után mégis fölment az elnöki székbe Károlyi Tibor gróf, hogy megnyissa az ülést. — Bemutatott néhány jelentést és átiratot, aztán fölolvastatta Karolyi Imre gróffal az elnapoló királyi kéziratot.

A főrendek álva hallgattak végig.

Hitelezte a jegyzőkönyvet s megéljenezte az elnököt, a ki vidám nyaralást kívánt.

Az országgyűlés ezzel vakációra ment.

BELFÖLD.

Az országgyűlés két házának a szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok szövegét átvizsgáló bizottság. Daniel Gábor képviselőházi alelnök elnöklésével tegnap délután ülést tartott, melyben a főrendiház részéről Rudnyánszky József báró jegyző, a képviselőház részéről Molnár Antal jegyző, a pénzügyminiszterium részéről Tóepke államtitkár, Popovits miniszeri tanácsos és Schreiber osztálytanácsos, az igazságügyminiszterium részéről Liszky miniszeri tanácsos vett részt. A bizottság megvizsgálta a huszonegy kiegyezési törvényjavaslat, továbbá az igazságügyi palotának építési s a honvéd men-

ház kibővítési költségeire, a n. tapolcsány—bosny—trencsényi h. é. vasut engedélyezésére s a budapesti csendőrségi laktaoya építésére vonatkozó törvényjavaslatok végleges szövegét s a két ház bizottságainak jelentését s az illető ülések jegyzőkönyvei alapján konstataatta annak a két ház határozataival való teljes megegyezését. Ennek folytán mind a huszonöt törvényjavaslat a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztetett.

Képviselői beszámoló. Szilágyi Dezső országgyűlési képviselő a képviselőház volt elnöke f. hó 30-an szándékozik pozsonyi választói körében beszámoló beszédét megtartani.

A tüntető körmenet, melyet a szociálisták e hó 16-ára, vasárnapra, terveznek, valamint az azzal kapcsolatos népgyűlést Rudnay főkapitány engedélyezte, a multakon okulva, több megszorítással. Így a főkapitány kikötötte, hogy vörös zászlót a menetben vinni nem szabad; csakis egyesületi zászlók alatt vonulhatnak ki a munkások. A menet a lovarda előtt fel 3 órakor gyülekezik és a Múzeum-körut, Karoly-körut, Váci-körut, Andrásy-ut-on és a Köruton át a Kerepesi-utra és innen az új vásártérre vonul. A népgyűlés napirendjén az általános szavazati jog és a munkásvédelem allanak. — A népgyűlés után a zászlókat es a jelző táblákat le kell rakni es csak ennek megtörténte után vonulhat el a tömeg. A parvezetőség 100.000 példányban osztotta ki a munkásokhoz a felhívást, hogy a tüntető körmeneten minél tömegesebben vegyenek részt.

KÜLFÖLD.

A magyar-francia kapcsolat. Párisból írják, hogy a párisi világkiállítás magyar kormánybiztossága megbizta Párisban élő hazánkfiát Bertha Sándort, működjek közre ő is a francia sajtóval való érintkezés útján az annyira kívánatos és üdvös magyar-francia kapcsolat előmozdításán. Bertha Sándor, a ki a magyar viszonyoknak es különösen a román kérdés valódi állásának ismertetésével eddig is óriási szolgálatokat tett Magyarországnak, elfogadta a megbizatást. Ez alkalomból Freycinet volt hadügyminiszter, a kit a magyar tud. akadémia mult májusban külföldi tagjának választott meg, üdvözlő levelet intézett

Bertha Sándorhoz. Nagy elismeréssel beszél Bertha működéséről, arról, hogy hazai viszonyainkat Franciaországgal megismertetni törekszik es külön megemlékezik arról a francia cikkről, melyet Bertha Deákról es Kossuthról írt. A francia államférfiu érdekes leveleiből közöljük a következőket;

«Deákról es Kossuthról írt cikkét természetesen olvastam. A cikk nagyon érdekelt es ha elutasasom előtt szerencsém lett volna Önt látni, őszintén gratuláltam volna hozzá. Ez a cikk kiterjedt es alapos tanulmány, a mely csodalatra méltóan megérteti enek két nagy magyar hazafinak a szereplését.

Üdvözlöm Önt ama megbizatas alkalmából, melylyel a magyar kormánybiztosság a francia sajtóra nézve felruházta. Jobb választást valóban nem tehettek volna.

Fogadja, kedves uram, minden jó kívánatommal együtt nagyrabecsülésem nyilvánítását.

Charles de Freycinet.

Szerbia. Belgrádban illetve Szerbiában most kezd igazán bonyolódni a helyzet. A mikor tegnapielőt a statáriális állapotot kihirdették, megdöbentek az emberek, mert ez az eljárás messze túlhaladja azokat a rendszabályokat, a melyeket egy politikai merevnyel alkalmával fogantatosítani szoktak.

Ez már nem látszott többé a radikálisok politikai üldözésének, hanem személyes bosszu művének tünt fel. Az ostromállapot kihirdetését elrendelő királyi ukáz azt mondja, hogy a vizsgálat közben tett leleplezések miatt s a közbiztosság megvédése czéljából kellett a kivételes állapotot behozni. Az ujabban Belgrádból érkező tudósításokból megtudjuk, hogy mik azok a leleplezések. Kiderült ezek szerint, hogy az ös-zee-küvök nemcsak Milán királyt akarták láb alól elteenni, hanem forradalmat akartak előidézni, elűzni az Obrenovicsokat s teljesen felforgatni Szerbiai mai rendjét. Ha ez igaz, akkor érthető ez a rettenetes szigorúság, a melylyel a szerb kormány most a radikálisokkal bánik. A vizsgálatot folytatják, mert nyom van már arra is, hogy a merénylő tervéről a Karagyorgyevicsok is tudtak.

Azt mondja ugyanis egy jelentés, hogy Kuezevics Bukarestben összekötetésben volt több olyan férffival, a ki Karagyorgyevics ügynöke s a ki utasítást adott neki a merénylet elővetésére. Egész Szerbiában nagy az izgatottság, mert nem tudják, hogy mi fog következni. Belgrád csöndes, a milyen csak egy statárium alatt levő város lehet.

karjai pedig bágyadtan, erőtllenül hanyatlottak le.

Az öreg, kedves fak okosan bólingatták a fejüket. Az erdő fölnevetett.

Ebben a percben fölugrott a férfi. Láttá ő már ezt a jelenetet. Szakasztott ilyen csabos teremtés borult a keblére, tele forró szenvedéllyel, sejtelmes vágyakkal. Talán azt szerette egyedül igazan a sok közül. Ezelőtt. S jól látta maga előtt, a mint annak a mosolygó, kacagó vonásai helyébe a kijózanodás után üveges, merev, kesernyés kifejezés szállt. A mámor elrepült s az asszony megcsalódott. A mint kihül minden láng s amint megcsalódik minden asszony. Maga sem tudta, mi van vele. Ugy érezte, hogy meg kell őriznie ennek az asszonynak az illuziót.

— Klára, jöjjön, menjünk innen — mondta hirtelen. És fáradtan simította végig a homlokát.

Az asszony meglepetve nézte az unott mozdulatót es leverten kérdezte:

— Tán a feje fáj?

A férfi gondolkodott. Mit is mondjon az asszonynak?

— Igen, a fejem okvetetlenkedik, Klára. Talán az erős erdei levegőtől.

— Várjon — mondta az asszony — meggyógyítom. Így, fektesse a fejét ide, az ölembe. Na most csukja le a szemeit. Ugy! De ne nézzen ám föl, Na, fáj még?

Gyöngéden csókolta meg a férfi homlokát. A kis, meleg, puha kezeivel lefogta a szeméit es kacagott edesen, szerelmesen.

— Na, fáj még?

— Nem.

— Hát jó orvosság?

— Jó.

Az asszony levette a kezét a férfi szeméről. Szerelmesen, mámorosan nézett az arcába es dévaján mosolygott:

— Nekem is fáj a fejem.

A férfi összerázkódott. Fekében, ahogy nézte az asszony kacagó, verőfényes arcát, már határozott.

Ez egyszer áldozatot hoz azért, akit szeret.

Szinte durván szólt az asszonynak:

— Jöjjön Klára, menjünk!

Az asszony nem ügyelt a hangjára, csak a szavát értette. Álmodozva vetette föl a szeméit. Bágyadt volt; keblén a nyári ruha könnyű csipkái gyengén libegtek.

— Hova? — kérdezte engedelmesen.

— Haza. A férjéhez.

Az asszony fölrezzent. A szeméi tágra nyíltak. Hirtelenül rázta meg a fejét.

— Hova? Haza?

— Igen!

Megreszkettek az asszony ajkai s egy percre mereven bámult bele az erdő örökkévaló alkonyatába. Aztán láng borította az arcát s reszkető hangon mondta:

— Menjünk.

Sietve szaladt végig az ösvényen. A férfi szóltalanul, roszkodóan követte. — Kértek a szerepintés nagy utra, mely a fürdő felé vezetett. Nagy társaság állta utjokat, fürdői jóbarátok, ismerősök. Kacagva, össze-vissza kiabáltak feléjük:

— Ah, ah! Két szőkevény! Honnan? Merről?

Egy csomó fiatal ember körülfogta az asszonyt. Tréfáloztak, bokoltak, léhaskodtak. Az asszony vidáman kacagott rajtuk. A férfi is. Aztán széles, elbizakodott mosolylyal fordult az asszonvhoz:

— Holnap újból csatangolunk, nagyságos asszony?

Hidegen, szurósan, megvető gunynyal vetette rá szeméit a nő.

— Igen! Ugy-e, Boronkay, lesz szives es elkísér?

Fiatal, szőke, nyulánk gyerek volt ez a Boronkay. Egyiké az asszony legtüzesebb udvarlóinak, ki húsz éves gyerek tüzével es makacs kitartásával ostromolta már regóta-Rendithetlen ragaszkodásán, kutyahűségén sokakat nevettek csak tegnap is az asszonynak.

A fiu füléig pirult a kitüntetésre, a férfit vak düh fogta el.

De erőt vett magán. Rekedten, gunyosan vetette oda:

— Vig mulatságot!

Es előtetett vigsággal kezdett bele egy pompás anekdotába, melyet a társaság hangos kacajjal honorált.

Az első anekdota!... Szegény Don Juan!

Talán észre sem vette, hogy ma filozofált, ma nagylelkűkődött először s ma mondta el az első anekdotát...

Talán maga sem tudta, hogy — vénüni kezd...

Néma az utca, csak akkor lesz hangosabb, mikor egy-egy radikális kísérnek vasraverse a rendőrigazgatóság börtönébe, a hol már 45-en vannak összesen elcsukva. Nem sokára rögtönítélő bíróság elé állítják őket, fölmenteni alig fognak valakit — lesz köztük sok olyan, ki sohasem nyeri vissza többé szabadságát és a börtönben fog elpusztulni. — Mert Milán haragja nagy és boszúja rejteneles.

A szocialisták ellen. Párhuzamosan a radikálisok elleni eljárással a kormány megkezdte a harcot a szocialista izgatók ellen is. Gyurovics Iván lapszerkesztőt hétfőn este letartóztatták és kiutasították. — Demitrievics lapkiadót és más két szocialista vezért szintén letartóztatták és a börtönbe kísérték.

LEVELEK.

Készülődés a fürdőbe.

Debreczen, jul. 13.

Kedves barátom, a múlt héten a nyaralás, a fürdőre való készülődés gondjairól írtam magának, na hiszen, csepp hujja volt, hogy az idő tönkre nem tette az összes, gyönyörű terveimet.

Hiszem tudjuk, hogy a férfiak elégedetten dörzsölték a kezeiket, hogy az asszonyok mind itthon maradnak az idén, mert regén volt oly szép telünk, mint a mostani — nyáron.

Valóban, ha az idő észre nem tér, akkor az idén legfőleg az abbáziai, rivierai és egyiptoni nyaralásról lehetett volna beszélni, mert ugyan ki kívánczolt volna a távoli havasok ormára vagy a hűs bártfai fenyvesek közé?

A Tatravidék üdülői csakis fűtött kádfűtők mellől élvezhették volna a szezon örömeit, gyönyörködve a vidék dus flórájában; az ablakokon kiviruló — jégvirágokban.

Az újságok csak jégről, dérről, havazásról beszéltek s én napról-napra lestem, mikor bukkan föl az első pár csizma, amelyből a gazdáját kiették a farkasok. Brrrr! Olyan hideg volt, aminőt egy jár jó barátom terjeszt maga körül, a mikor a legmelegebb, legszeretreméltóbb akar lenni.

Egy ismerősöm, a ki tudományos könyveket olvas, azt mondta nekem, hogy a hűvös nyarakat, a miben egy idő óta részünk van, az okozza, mert a föld valami nagy üstökösön ment át és az elhajította a naptól a tengelyét úgy, hogy most a uap-ugarak még ferdebben estek rá.

Csak úgy felszeggel kacsint ránk, mint egy primadonna a másokra, a mikor az virágot kap.

Mondtam az ismerősömnek, hogy ostoba volt az a tudós, a ki ebben keresi a hűvös nyarak okát.

A hideg, rendkívüli időjárást a férfiak okozzák, a kik készek a föld tengelyét is elhajítani, csak hogy a feleségeik ne menjenek nyaralni.

Akkor édes mosolylyal mondhatják asszonyaiknak:

De muczuskám hová mennél, hiszen megfagnál az üdülő helyen.

S utokban mind örülnek a kapzsi lelkek, hogy a pénzük megmarad. O, a farizeusok!

Gyűlölöm a férfiakat, gyűlölöm.

De most másról akarok már beszélni, akkor hát csillagot kellene ide tenni ugyebár. Mert mostanában egy pár író minduntalan csillagot tesz a cikkébe: azt hiszi, a cikk

olyan, mint a konyak, annál jobb minél több csillagos.

Apropos csillag. Talán csillag nincs is az égen, mind lekoztak és fűzért fontak belőle a Széll Kalmán homlokára, a ki olyan népszerű ember lett, hogy a budapesti kalaposok kongéesszusa tudvalevőleg az ő nevével keresztezte el a legcsinosabb őszi férfikalapot. A régi era vezéremberéről legfőbb a forgatható köpönyegeket lehetett elnevezni.

De kicsoda politikus lett én belőlem. Hiába, így jár az ember, hogyha az eső a szobába kárhoztatja s mivel vizitálni már nem divat, nyaralni menni még nem divat, hát mit tegyen egyebet, minthogy a lapokat olvassa.

No de hát itt hagyom én nemsokára ezt az unalmas várost.

Az idő majd megkönyörül rajtunk nyaralni vágyó asszonyokon és repülünk az édes Bártfa felé.

Már összebeszéltem egy barátommal, ő velem töltöm el a szezont.

Mert két asszony nem tud ám — mutatni.

Két asszony mutátságához okvetlen kell még egy harmadik: az, a kit ketten kölcsönösen szidnak.

Táviratok.

A párisi események.

Páris, jul. 12. A Havas-ügynökség jelenté: A hadügyminiszter felszólította Juillard tabornokot, a ki Saxoe ezredesnek Rennesből való elutazása alkalmával napiparancsot adott ki, hogy a jövőben napiparancsaiban tartózkodó és elővigyázatosabb legyen. — Ellenkezőleg bizonyos lapok állításaival szó sincs róla, hogy Jamont tabornokot, a ki a kormány és a hadügyminiszternek teljes bizalmat bírja, állásában mással helyettesítsék. — Duchesne tabornok ányujtotta a hadügyminiszternek a Pellieux tabornok elleni vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet. A zárókövetkeztetéseket titokban tartják.

Rekviem az orosz trónörökös lelki-üdvéért.

Szófia, ju. 12. Az orosz trónörökös nagy herceg elhunytá alkalmából ma délelőtt a székesegyházban gyászmisét celebráltak, a melyen jelen voltak Ferdinánd fejedelem, a miniszterek a diplomáciai kar, a magas katonai és polgári méltóságok és nagyszámú közönség. Ti e nagy órák az orosz diplomáciai ügyvivőség kápolnájában volt rekviem a melyen szintén megjelentek: a fejedelem, a miniszterek és az orosz diplomáciai kar tagjai.

Belgrádi események.

A bécsi dunagőzhajózási társaság megbízásából délelőtt R i g l e r Antal, a zimonyi főügynökség felügyelője és K r i s z t i c s Vaza a társaság belgrádi alfelügyelője teljes disztyenruhában tisztelegtek a szerb királyi kormánynál, a mely alkalomból M i l a n király szerencsés megmeneküléséhez szerencsekívánataikat fejezték ki. A kormány nevében a miniszterelnök képviselője P e t r o v i c s Lukazin pénzügyminiszter fogadta az urakat, a kik azután P a s i c s alezredes udvari marsallhoz mentek, a kit szintén az igazgatóság nevében üdvözölték. — Tegnap este hat előkelő radikális erős fedezet alatt Zajecsból vajuton Belgrádba hoztak és átadták őket a rendőrfőnökségnek. — P a s i c s a radikálisok vezére, a mikor két héttel ezelőtt az államfogházat elhagyta, Zajecsbába utazott, a hol több napon át a tegnapi elfogott radikálisok vendége volt. — A nyomozás kiderítette, hogy K n e z s e v i c s Gyulának, a merénylőnek, július 2-án vasárnap Zimonyban a Zergevadászhoz cím-

zett vendéglőben, egy bukaresti ismeretlen román emberrel bizalmas találkozás volt. Ezt az ismeretlent buzgón nyomozzák.

HIREK.

Uri hóhérok.

Valljuk be így magunknak, hogy nem minden ok nélkül néz bennünket a nyugat egy része barbár népnek.

Azt hiszem, boszorkányt is nálunk égettek utoljára, de az utolsó boszorkányégetés óta még mindig van nálunk szerepe az istenitelek különböző nemének.

Nem tudom, hogy a közelebről inkriminált tébolydai kegyetlenségek birtak-e alappal, de az a körülmény, hogy a kegyetlen vádak az egész ország komolyan vette, eléggé bizonyítja a mi ázsiai állapotainkat.

A mócsai vallatási módszer engem is megdöbbentett, de mosolyognom kell azokon a következtetéseken, melyeket az esethez a lapok nagyképu moralistái fűznek.

Hogyan? Olyan rendkívüli a mócsai eset? Nem hinnem. Kegyetlenebb talán a rendesnél, de egyáltalában nem szokatlan.

Hja! nálunk még értenek a vallomások kicsikarásához! . . .

A mócsai vallatok kissé tulbuzgók voltak, de csak sablon szerint jártak el.

Hogy is szokott ez nálunk történni?

Beszállítják a község házába a gyanu alatt levő atyafit. Két markos csendőr, nótárius, falusi bíró, kisbíró már ott várják, esetleg ott van a szolgabíró ur is.

— Hová tetted a lopott holmit? . . . Ez az első kérdés. Nem valami barátságos, de még mindig barátságosabb a vallatási műtét folytatásánál.

Mikor a csendőr urak elfáradtak s a gyanusított atyafi a kapott pofonoktól a mester-gerendát rájja kinjában, a bíró és a kisbíróra kerül a multság. Zsinnegel szoritják össze a vádolt kezeit s mikor az a fájdalomtól ordítani kezd, a bíró ur elérkezettnek látja az időt, hogy kiüsse vagy három fogát.

Erre már a szolgabíró ur is lehuzza a kesztyűjét. Ő is ember, hadd élvezzen is.

Mikor aztán az új erő gyűjtött csendőrökre kerül a sor, a delikvens úgy úgy vall, mint a parancsolat . . .

Egyszerű, világos és könnyen érthető az egész eljárás!

Emlékszem egyszer Szilágy megyében a csendőrök hordókba rakták a vádoltakat s úgy gurították le egy magas dombrol őket.

Ebben már leleményesség van. És hány hasonló esetről tudunk mindnyájan de elő nem állhatunk velök, mert hogy tanuk ne legyenek, arról gondoskodnak a derék vallatok . . .

A mócsai eset egy a sok közül. Az uri hóhérok csak bevett szokás szerint jártak el. A baj régi s az orvoslásnak radikálisnak kell lenni.

Azt hiszem azonban, hogy az orvoslásig sok idill fog még lefolyni a község házakban! . . .

* **Az augusztus 2-dikán tartandó hazafias ünnepségekre** a rendező bizottság által kibocsátott felhívásokra már több testületől érkezett válasz, mely válaszokban a részvétel, illetve közreműködés iránti készséget az illető vezető férfiak lelkes szavakban adják tudtára a rendező bizottság elnökségének. A választ beküldött testületek a következők: Debreczen sz. kir. város tanácsa, az ev. ref. főgymnázium igazgatósága, ev. ref. főiskolai tanító képző intézet, kir. gazdasági tanintézet, róm. kath. gymnázium igazgatósága, izraelita hitközség, izr. iskola, zenede, Petőfi-dalkör, munkás dalegyet, tűzoltó testület, debreczeni ipartársulat iparos ifjak önképző egyete, dohánygyár, Debreczen szerkesztősége, pintér ipartársulat, timár ipartársulat, szücs ipartársulat, fazekasok ipartársulata, gubás ipartársulat, serésvágók ipartársulata, ev. ref. presbyterium, ág. ev. egyház előljárósága, állami főreáliskola igazgatósága, a kereskedelmi akadémia igazgatósága, ev. ref. főiskolai sénior, Kun Béla, Kovácsy Kálmán, Debr. Nagyvárad Eötvös szerkesztősége, szabó, szűrszabó és kalaposok ipartársulata, kötélverő iparosok társulata, kir. közjegyzői kamara, Csokonai kör, 1848-49 évi honvédegyet, dr. Bakonyi Samu, dr. Benedek János, főiskolai ifjusági egyletek képviselői és az itthon időző főiskolai nemes tanulmányi egyesület összes tagjai. A 12 tagú egyes bizottság ma d. u. 4 órakor tartja ülését, melyen az ünnepség programja a főiskolai ifjuság, mint rendező bizottság képviselőivel egyetértőleg véglegesen megállapítottatik.

* **Petőfi-ünnepély.** A Csokonai-kör választmánya ma délután ülést tart, melynek egyik tárgya a Petőfi-ünnep előkészítése lesz. Az ünnep a nagy költő halálának évfordulóján f. hó 29-én lesz. Eddigi terv szerint az ünnepély két részből fog állni s bele lesz vonva a főiskolai ifjuság is. Az ünnepély első része a főiskolai Petőfi-szobornál fog lefolyni. Azután a menet a Battyányi-utcai Ormós Gábor-féle ház elé vonul, melyben a költő lakott s a hol fia, Zoltán született. Aázat márvány-emléktáblával jelöli meg a Csokonai-kör. Az ünnepély végleges programját később fogjuk közölni.

* **Szabadságolás.** Bészler Károly városi tanácsos, árvaszéki elnök ma kezdte meg egy óra terjedő szabadság idejét. Távolléte alatt Medgyaszay Miklós árvaszéki elnök helyettesíti.

* **Tanulmány-ut.** Szojka Gyula, a debreczeni kereskedelmi akadémia tudós tanára hosszabb tanulmány-utra indult. Utiránya Hollandia és Skócia. A tanulmány-utról csak szeptemberre érkezik haza Szojka tanár.

* **Eljegyzés.** Kerekess Zoltán fehértemplomi törvényszéki eljegyző és tartalékos huszárhadnagy eljegyezt Popovics István m. k. posta és távirat főnök bájos leányát, Helént.

* **A Petőfi-dalkör és a nyomdászok.** A nyomdászok mulatságának rendezősege tegnap kapta meg a Petőfi-dalkör átiratát, melyben tudatja, hogy örömmel közreműködik a július 30-án a Margitban tartandó mulatságon. A mulatság sikere így biztosítva van, mert míg a Petőfi dalkör éneke, impozáns megjelenése emelni fogja az est sikerét, ugy más részről a buzgó rendezőség mindent elkövet, hogy a programot minél változatosabbá tegye és kiemelve a sablonos műkedvelő-előadások keretéből.

* **A nazarénusok istentisztelete.** A bavanistai nazarénusok folyamodtak a beügyminiszterhez, engedje meg nekik, hogy istentiszteleteiket szabadon tarthassák meg. A beügyminiszter e kérvényre vonatkozólag a következőkről értesítette Temes vármegye közönségét:

»A vallás szabad gyakorlásáról szóló 1895. évi XLIII. t. c. 1. §-a mindenkinek megengedi, hogy vallását külsőképpen is kifejez-

hesse és gyakorolhassa, azonban ugyanez a törvény 6 §-a nyilvános közös istentisztelet jogát csak a törvényesen elismert vallásfelekezteknek adja meg. Ebből az következik, hogy az 1 §. értelmében a nazarénusok, mint törvényesen el nem ismert vallásfelekezet csak az ugynevezett házi istentisztelet jogát gyakorolhatják szabadon, ellenben nyilvános közös istentiszteleteik továbbra is ugyanama korlátozások között tarthatók, mint bármely más gyülekezetek. A bavanistai nazarénusok pedig, beadványuk szerint, istentiszteletüket imaházukban, tehát közösen és nyilvánosan szándékoznak tartani. Ennek fogva Vukaszinov Nasztár es érdektársainak az a kérelme, hogy a nazarénus istentiszteletük minden bejelentés és hatósági engedelem nélkül tarthassák teljesíthető nem volt. Hogy azonban istentiszteletük tartása lehetőleg megkönnyítessék, nincs észrevétel az ellen, hogy ha előre bejelentik azt, hogy mely napokban mely órákban és mely helyen kívánják összejöveteleket tartani, erre az illetékes hatóság, a fennálló rendőri szabályok keretén belül, egy hónapra előzetesen megadhatják az engedelmet.

* **Egy miniszteri rendelet.** A vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényre vonatkozó 1892. évi 14837. sz. miniszteri rendeletnek II. c. részét Hegedűs miniszter rendeletileg úgy egészítette ki, hogy a szünnap után következő 3 órákor a fuvarozás előkészíthető és foganatosítható lehet.

* **Czivilis humor.** Makóról írják: Fölér az minden Capus langymeleg czitromvizes szatirával, a hogy a magyar polgár viczezi meg hatóságait. A debreczeni civiseknek egész adománya van az ilyen turlfangokból: és hogy a makói civiseket a bőséges vöröshagyma-élvezet szintén nem fosztja meg a maguk egészséges humorától, érdekes példa mutatja. Elejéről veve a dolgot, Makón a Bolygó-utca abban a kiváltságos helyzetben van, hogy száraz időben akkora benne a sár, hogy gépekkel kell kiemelni azt, a ki benn reked, esős időben azonban egész kis tenger a Bolygó-utca völgye. — Kis Venetia-részlet a Bolygó utca: az ember azt is hinné, hogy a házak czölöpökre vannak építve és az illúzió kedvéért, a gondolatokat helyettesítve végig lebeg neha a Bolygó utca teugen 1-2 élénk teknő, mely ilyenkor az utcán a közlekedést fentartja. Az érdekes utca lakói sokszor kérték a tanácsot az utca feltöltését, de eredmény nélkül. — Most aztán, hogy a legutóbbi esőzések hatása alatt a Bolygó-utca tengerre ujra elfoglalta helyét, az utca egyik lakosa remekül megviccelte a tanácsot. — A nagy víz szélére egy áradás-apadást jelző póznát állított, rajta egy füstölő gőzöst pingált ezzel a fölírással:

Menetrend

Bolygó-utcai gőzhajózás.

Makó városi tanácsának elutazása:

Makó indul regg. 8 óra 30 perc.

Ördögsgiget érke. d. u. 3 óra 50 p.

Az igazgatóság.

Erre már talán csak kijavítódik a nevezetes Bolygó-utca. Annyi a hozzá tenni valónk, hogy a debreczeni civis humor-aligha nem kiapadóban van, mert volna bizony Debreczenben is tárgya elég: sár is por is, meg sok mindenféle.

* **A párisi magyar kiállítás.** A párisi világkiállítás magyar kormánybiztosa a magyar osztály néhány csoportjának külső munkáját magyar iparosokra fogja bízni. Ezek a csoportok: a mezőgazdaság, az élelmi szerek, a szövőipari, a kertészeti és méhészeti csoport. Az összes ács, lakatos, asztalos, mázó, kárpitos, festő, szobrász munka a dolog természeténél fogva csakis úgy végezhető, ha mindegyikre egy iparos vagy iparoscsoport vállalkozik. Minden fölvilágosítást Bálint és Jambor építésszek adnak (Budapest Nagymező-utca 53.) Az ajánlatokat július 25-éig lehet benyújtani.

* **Orfeum a Bikában.** Angelotti orfeuma nap-nap után szép közönség előtt játszik a Bikában s az orfeum műsorát örömet megnézhetik a családok is. Kitűnő konyháról, jó italokról, pontos kiszolgálásról a Mielecker neve elég kezeség.

* **Kikapós patikárus.** Egy vidéki patikus érkezett tegnap este Debreczenbe. Vendéglőben vacsorázott s azután kissé iluminált állapotba ment el Orós Lina éjjeli mulató helyére, hol ugyancsak exotikus murit csapott a patikárius ur. A vége az lett, hogy a vele mulató lányok — mint ő állítja, — 100 forint meglopják s kitették a szűret a mulató helyről. A bevádolt hölgyek persze tagadják a dolgot s a rendőrségnek ugyancsak van dolga, az igazság kiderítésével.

* **Huzó István fokosa.** Nevezetes emléktárgy vár most a megtaláló becsületesességére. Huzó Istvánnak, az ékes nyelvű kávésnak fokosa, amelyvel a magyar városi asztaltársaság tisztelte meg. Egyik oldalán »Ne bantsd a magyart!« fölírás van, másik oldalán az asztaltársaság neve és az ajándékozás napja. Miután örök kar lenne, ha Huzó Istvánt ezen szittya fokos nélkül kellene látni, a megtaláló legyen oly becsületes és jószívű hogy a fokost neki visszavigye. Ott illő jutalom és egy igen szép pohárköszöntő vár jutalmul rá.

* **Szökött diák.** Frankl Richárd végzett keresk. iskolai tanuló Szegedről, a szülei házól eltűnt, a nélkül, hogy egy sor irást is hagyott volna hátra. Szülei most körözik az elszökött fiút.

* **Körözött rabló.** A nyíregyházi kir. törvényszék egy rablással vádolt pinczert köröztet országszerte. A jó madarat Gerzsabek Józsefnek hívják. — Nyíregyházi születésű, 28 éves, nős. Legközelebb Szathmármegye területén tartózkodott. Magas, sovány alak, fekete haja és bajusza, kis pofaszakála van. Csak magyarul beszél. Nyomozandó és tartóztandó.

* **Villamvilágítás B.-Csabán.** B.-Csaba városa tegnapi — jul. 12. — közgyűlésen a vasuti forgalmi társasággal szerződést kötött a villamvilágítás bevezetésére. A szerződés értelmében a villamos világítás egy éven belül letesítendő.

* **Meggyilkolta a feleségét.** Kuviban — a mint leveleznők írja — Dragomir György jómódú parasztagda tegnap meggyilkolta feleségét. Dragomir csendes, jóra való ember volt, tegnap a kukoriczakupálásról jött haza, otthon egy széneskoszort kibontva talált. Megkérdezte a feleségét hogy miért nem ügyel jobban, az feleség kezdte vele a vita közben annyira ment, hogy az urat kétszer pofon ütötte. — A különben csendes embert ez annyira dühbe hozta, hogy lekapta a válláról a kapát s azzal az asszony kétszer fősbe ütötte. Az asszony eszméletlenül esett össze, még nem halt meg, de mind a két ütés föltétlenül halálos. A gyilkos férjet leartóztatták s átadták a radnai járásbíró-ághoz.

x **Angelotti mulatójában,** a Bikában holnap este Daslon, az európai mester-biciklista először fog fellepni. Ezen rendkívül érdekes mutatványokra már most felhívjuk a közönség figyelmét.

x **Zeneestély.** A Corsó-kávéházban ma este Balog Dajna Bandi és fia zenekara, holnap pedig Racz Karoly zenekara által zeneestély tartatik.

Petőfi emléke.

— Saját tudósi ónkéntől. —

Budapest, jul. 12.

Ötven éve lesz e hónap 31-én, hogy a segesvári csatateren, kozak paripák patai alatt, kilehelte lelkét a legnagyobb magyar költő.

Sirja nincs: a nemzet szívébe van ő eltemetve. Vagyis örökké él. — És a nemzet megmozdul, hogy élénk tanúságot tegyen arról.

Segesvár, hol eltűnt, Budapest, hol a »Talpra Magyar«-t írta és szavalt, Mező-Berény

hol az utolsó éjszakát töltötte, mielőtt Erdelybe, utolsó útjára indult, Kis-Kőrös, a hol született, Szatmár, a hol Juliájával megösmékedett, ünnepet készülnék ülni e napon.

Az egész mozgalom szálai a Petőfi-Társaságban futnak össze. Ez ügyben tegnapra is ülést hívott össze Bartók Lajos, a Petőfi-Társaság alelnöke az Akadémia képes termébe.

Kevés tag jött össze. Azok nagy része is nyári vakációját megszakítva sietett az értekezletre. Az egyik a Tátrából, a másik a Balaton mellől jött. Ott voltak Jókai Mór elnök, Bartók Lajos alelnök, Ábrányi Emil, id. Ábrányi Kornél, Abafi Lajos, Bartha Miklós, Bárony István, Endródi Sándor, Pap Zoltán és Rakosi Viktor rendes tagok. Mint vendégek ott voltak Madarász József országgyűlési képviselő, Vészi József szerkesztő és Zseni József a Nemzeti Szövetség képviselője. Elmaradásukat kimentették a közoktatásügyi államtitkar és Halmos János polgármester.

Bartók Lajos kifejti az ülés célját: ez a Petőfi-ház fölépítése érdekében indítandó mozgalom és a segesvári ünnep programja. Mert a társaság hivatalosan csak ezt rendezi és ebben vesz részt. Egyéb helyeken tartandó ünnepekre azonban szívesen kiküldi tagjait, ha ez iránt óhaj nyilvánul. Melegen üdvözlí Jókait, Petőfi barátját, ki ma is teljes testi és lelki épségnek örvend.

Jókai Mór: Köszönöm az üdvözlőt, de nem nagyon örvendek teljes testi és szellemi épségnek. Ez Bartóktól csak poetica licencia. Ötven év előtt sem voltam valami kiváló egészségű ember, hát még most. Petőfi ünnepesében legfőbb a Petőfi-ház. Ezt én görög stílusban épült csarnoknak képzelem, mint a Theseus-templom, a pesti Petőfi-szobor háta mögött, ha oda fér és ha a tanaestól megkapjuk. Ezért a helyért tudok lelkesülni, ez szép hely, olyan egy sines több a városban. Egy pár tagot ki kell küldeni, hogy a magisztratussal érintkezésbe lépjen, megkapjuk-e ezt a helyet? Mig a magisztratus erre nem felel, addig ki sem kell bocsátani a gyűlésre való felhívást. Most már nézzük az emlékműveket.

Sok helyt rendeznek. A mező-berényiek is, hol Petőfi az utolsó magyarországi éjszakát töltötte, Oray Petrich Soma bázánál. A mezőberényiek jartek nálam s miközben meghívtak, azt beszéltek, hogy Petőfi Orlai házánál elutazása előtt sok kéziratot rejtett el. Ezt a házat ki kellene kutatni. Ajánlom ezt a Társaság figyelmébe. Mezőberénybe én nem mehetek le, Segesvárra sem. Azt tőlem ne várjátok. Az öreg Todecsival szólva, nem vagyok én madár, hogy egyszerre két helyen legyenek.

De arra vállalkozom, hogy Budapesten július 30-án a Petőfi-szobornál beszédet mondok és este elmegyek a krisztinavárosi színház ünnepi előadására. (Általános, élénk helyeslés) Az Apoteozist már megírtam, ezt majd kisérdetjük és minden vidéki ünnep számára elküldjük, hogy mindenütt szavalhassák.

Bartók Lajos nézete szerint a Petőfi házra vonatkozó felhívást minél hamarabb ki kell bocsátani, nem várva meg a tanács határozatát. — A ház számára szép hely volna az Erzsébet-tér is, a kávéház helyébe jönne a ház, a teret is emelné és még sokkal kisebb helyet foglalna el, mint a mostani kávéház.

A társaság, miután Jókai is beleegyezett, kimondta, hogy a gyűlésre való felhívást kibocsátják és egyúttal az ifjúsághoz is intéznek egy kiáltványt, hogy a különböző ünnepekben minél tömegesebben vegyen részt.

Ezután Jókai Mór általános megilletődés közt felolvasta Apoteozisát, melyet a lánczba vert génius szaval el Petőfi szobra előtt, a háttérben a Petőfi-házzal. Jókait magát is néha annyira elfogta a meghatottság, hogy az olvasásban szüneteket kellett tartania. A felolvasás után mindenki sietett gratulálni az ősz koszorúsoknak.

Ezután nagyjából megállapították a segesvári ünnep programját, mely nem a szobornál, hanem a csataterén fog lefolyni. Küldöttséggel képviseltetik magukat és koszorút tesznek le a képviselőház, a m. kir. kormány az Akadémia, a Kisfaludy-Társaság, az Othon, az Újságírók Egyesülete, a Nemzeti Szövetség, stb. stb.

A Petőfi-Társaság részéről v. rset szavalnak: Ábrányi Emil és Pósa Lajos, beszédet mondanak Bartók Lajos, Bartóka Miklós és Rakosi Viktor. E. Kovács Gyula szavalja Petőfi Apoteozisát. Az ünnep július 30-án, vasárnap lesz, Budapestről július 29-én külön vonat megy Segesvárra. A Petőfi-Társaság már az Emkével és a Székely-Udvarhelyiekkel is érintkezésbe lépett, hogy az ünnep annál impozansabb legyen. Külön meghívják Emich Gusztávot, az Athenaeum irodalmi társaság igazgatóját, mint Petőfi első kiadójának örökösét.

A segesvári program meg változhatik, mert nem lehetetlen, hogy Pósa Lajos és Rakosi Viktor a szatmári és koltói ünnepekben vesznek részt.

A ki a részletek iránt érdeklődik, forduljon Bartók Lajoshoz (Szentkirályi-utca 22. sz.)

Tanügy.

Értesítés. A tiszai ág. ev. egyházk. eperjesi collegiumának jogakadémiáján az 1899—1900. tanévre a beiratások szept. 1—8-ig eszközlendők; az előadások pedig szept. 9-én veszik kezdetüket. Utólagos felvételek szept. 9—11-k napjain dékani, azután pedig tanári kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. é. szept. hó végén fejezték be, okt. 1—8. napjain iratkozhatnak be.

A vizsgálatok határideje szept. 1-től 15 ig terjed.

A tiszai ág. ev. egyházkerület eperjesi ősi Collegiumának jogakadémiáján, a hazai ág. ev. vallásfelekezeti ez egyetlen ilyenmü tanintézetén, mely az ezredéves orsz. kiállításra haladáért elismerő oklevelet nyert, az 1898—99. tanév alatt a következő tanárok működtek:

Dr. Horváth Ödön dékán, dr. Horovitz Simon, dr. Mikler Károly, dr. Sarudy Vilmos, Schulek Gusztáv, dr. Szlavik Mátyás rendes tanárok; dr. Berger Adolf, dr. Horovitz Imre, dr. Körtvélyesy Dezső, dr. Lakner Árpád, dr. Mariásy Béla, dr. Melhórisz Béla (állami ösztöndíjjal tanulmány uton Angliában), dr. Pelech E. János, dr. Sztehlo János magán tanárok. Az I. félévben 20 tantárgy 91 heti órában; a II. félévben pedig 24 tantárgy 83 heti órában adotta elő. A tanév alatt a jogakadémián összesen 166 hallgató volt beírva, úgy hogy a hallgatóság létszáma tekintetében ez a tanint. hazai 10 jogakadémia között a legelső közé emelkedett. A hallgatók között volt I. é. 65, II. é. 52, III. é. 27, IV. é. 19, tanfolyam hallgatása nélkül min. engedéllyel vizsgázó 3.

Vallas szerint volt ag. ev. 49, r. kath. 54. izr. 32, g. k. 20, ev. ref. 9, g. kel. 2. Születési hely tekintetében volt Saros vm. 58, Szepes vm. 19, Abauj-Torna, Zemplén vm. 9—9, Liptó vm. 8, Gömör vm. 7, Brassó vm. 5, Békés, Bereg vm. 4—4, B. Bodrog, Borsod, Hajdu, Torontál vm. 3—3, Árva, B. Naszód, Hont, N.-Küküllő, Nógrád, Szabolcs, Szécsen, Trencsén, Ung, Zólyom vm. 2—2, Arad, Csongrád, Heves, Marmaros, Nyitra, Sopron, Szatmár, Temes, Tolna vm. és A. Ausztriai s Gácsországi 1—1. A f. tanév másjúsának végéig tartatott a jogakadémián 61 I. alapvizsgálat, 76 II. alapvizsgálat, 6 államt. államvizsgálat és 6 jogt. államvizsgálat.

A vizsgálatokon kitüntetéssel nyertek képesítést: Gójdits Miklós, Kilb Lajos, Kootz Károly, Világhy Elek, Weisz Ignác az I. alapvizsgálaton, Galló István, Istók Zoltán, Izák Mán, Kallay Adolf, Osztermann Ernő, Petrovics György, Tyrnauer Baruch Márk a II. alapvizsgálaton. A tanév alatt 13 joghallgató nyert végbizonyítványt. Több joghallgató ré-

szesült ösztöndíjban, a segélyegylet támogatásában, tandíj- és tanintézeti-díj elengedésben, pályadíjban stb. (Ezen a czímen a joghallgatók által élvezett kedvezmények összege a múlt 1897—98. tanév alatt: 2358 frt.) Az akadémiai ifjúság egyesületei: a jogásztudományi segélyegylet, irodalmi- és olvasókör, turistaegylet és vivőegylet igen élénk működést fejtettek ki. Mindezekről részletesebb adatok a Collegium Értesítő-jében olvashatók, melyet az ág. ág. hiv. ev. Collegium igazgatósága Eperjesen egy drb 5 kros levelbélyeg beküldése ellenében bárkinek k szíggel megküld. A városban egészséges és nem drága lakások elegendő számban állanak rendelkezésre s az ifjúság ellátása jutányos és megfelelő.

CSARNOK.

Rózsabokor a domboldalon.

Irta: KRUDY GYULA.

— Folytatás. —

Ők leánynezőbe jöttek, a hogy lassacskán kiderült: Olah Ádám ur hozta az unokaöccsét, Szabolcs Gyulát; a ki doktor volt Pesten, Tudja ön mit jelent ez, midőn va aki doktor Pesten? Ez tekintélyt szül mindenelelt. Ah, ah, egy pesti doktor, a ki ott éli le napjait ama gyönyörű város gyönyörűes palotái között! Jár a sima aszfalton, delfélé nagy utakat tesznek a divatos utcákban, hol nagy államférfiak, szép szavú képviselők járnak el, itt mutogatják a nagyszínű ruhákat, és írók is jönnek, a kiknek arczképét a képes lapokban látni! . . .

O, ezt Gina is megpróbálta már egyszer ez a mult nyáron történt és egy csacsogó jogász gyerek rokon mutogatta meg a nevezetességeket, ki oly vakmerő volt, hogy egy izben cököt is mert kérni. — de Szabolcs mindjárt elvesztette minden tekintélyt, ahogy estére kisült hogy delután miért voltak itt az öreg Ólah Ádammal, aki hosszú órákon át régi és kipróbált házasság összegombolyító szokása szerint rengeteg kérdést intézett Ginahoz, Gina makacsodott a vége felé, és később megszökött a társaságtól, bár Szabolcsot eleinte szívesen hallgatta. Ő ugyanis nem látszott rossz fiúnak.

És este történt ez. Az öreg Zuz elmondta kik voltak és mi járatban a delutáni vendégek. (Ők alkonyattal tovább mentek.)

Gina eleinte közönyösen nézett az apjára. De egyszeréa kacagni kezdett, ugy, de ugy, a hogy eddig othon, — a mamzell szarnok-sága alatt — soha sem bátorzkodott. Csak künn a domb tetőn merészvedett néha néha ily teli tudóval belekacagni a napsugarasvilágba. — Az öreg Zuz János mérges szemeket vetett rá.

— Nos mit vihogsz — kérdé dühösen.

Gina mélyen elpirult,

— Nos?

A leány a kötenykéjét tépdeste.

— Mit? . . . Mit? . . . hát edes istenkém ezen az egész dolgon . . .

Az öreg szigorú szemeket vetett rá. Aztán szeliden folytatta:

— Pedig komolyságot várok már tőled edes kis leánykám, Gina. Ne légy gyermek, hisz nem muszáj néked éppen a pesti doktorhoz férjhez menni, nem is akarom, hogy egy pár évig ez megtörténjen, a oz mehetsz, akit te választasz, de ily fontos kérdésben komolyan kell mindig gondolkozni . . . Szokj hozzá a komolysághoz, mert az élet nagyon komoly . . .

Az öreg Zuz János ily hosszú beszédet egész életében nem mondott. Sginte neki hevűt, aztán hirtelen sarkon fordult. De az ajtóból még vissza szolt, mintha csak ez lett volna az egész erkölcsi oktatásnak a magva.

— Mezitláb pedig meg ne lássalak többet, mert . . . mert . . . — Egy pillanatig tűnődött az öreg, micsoda irírozatos büntetéssel fenyegetőzzön. — Mert — zárdába mégy!

Igy történt, hogy Gina életének tizenötö-

dik ta
kivül
pásai
gatot
mamz
zárkóz
mára,
is sziv
hez ak
pelt a
len lór
beszél

A
Szabol
ugyani
zelní
monda
illatos
kéklét

Ö
két ör
tak-ve
ismerő
indult
eszükk
ték ma
hozza.
mondar
E
estén a
Ugyan
gondol
komoly
a hogy

—
dolta m
Ah, ah
Mintha

Ig
hazuló
volt eki
tek az
denfele
vidám
nagy c
fátyol

El
könyvek
görög v
ról, s i
elolopó
hirtelen
szemeit
gyöngéd
meiről:

Gi

A
mezőség
az oka
ből meg
importál
széleseb
állam me
szor haj
zönbössé
faiskolák
volnának
gyümölte
gyakorol
kezelte
ugy keze
elszomor
zal, s ca
A legtöb
kat, a t
tönkre t
felestege
sóink fig
alábbiak
A
mentesen

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

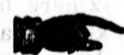
Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debreczen, a főpostával szemben.